

Ateneu

Santfeliuenc

desembre 2000 núm. 6

Ateneu

A la Revista de l'Ateneu Santfeliuenc estem d'enorabona. Aquesta revista que teniu entre les mans ha estat reconeguda amb el Premi als Mitjans de Comunicació a la X Edició dels Premis Ateneus de la Federació d'Ateneus de Catalunya.

Els **Premis Ateneus** (de caràcter honorífic) es van instituir per la *Federació d'Ateneus de Catalunya* a l'any 1989, amb la finalitat d'estimular la creativitat, l'originalitat i l'esforç, en les tasques de propagar, difondre i revitalitzar el món de la cultura, dins l'àmbit del nostre país.

La revista de l'Ateneu Santfeliuenc ha estat reconeguda amb el **PREMI ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ** de l'edició del 99, tant per la qualitat en l'edició i elaboració, com per la funció vertebradora, que desenvolupa entre les diferents seccions i entitats que realitzen les seves activitats a l'Ateneu o a Sant Feliu.

Entre els premiats als altres apartats podem destacar, el Premi a la creativitat artística atorgat al grup Goc i Magoc, el Premi a Persones als Sr. Santiago Estruga, pintor i ala Sr. Eduard Costa, dirigent destacat al llarg de més de seixanta anys de l'Agrupació Cultural Folklorica de Barcelona.

El lliurament de premis es va efectuar al teatre dels Lluïssos de Gràcia el passat 22 d'octubre de 2000 en el marc de la Festa de l'Associacionisme Cultural organitzada per la Federació d'Ateneus i la commemoració del 145è. aniversari d'aquesta entitat de la Vila de Gràcia. L'acte va ser presidit pel Sr. Francesc Melià, President de la Federació d'Ateneus de Catalunya i pel Sr. Joan Vidal i Gayolà, President del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana de la Generalitat de Catalunya. A la mateixa festa també van participar el Geganters i els Castellers de Sant Feliu de Llobregat.

Des d'aquí volem ara agrair el suport de col·laboradors, esponsors i de les diferents administracions que ens han donat suport al llarg d'aquests dos anys.

● El consell de redacció

Ateneu Santfeliuenc

Consell de Redacció

Magi Boronat, Jordi Guilera, Enrique Iriarte, Ferran López, Gabriel Ponce,
Cristina Sans, Conxita Xirau, Sònia Perelló, Núria Pradas

Col·laboradors: Jordi Amigó, Agrupació de Recerca i Estudis de Sant Feliu, Enric Farreres,
Centre d'Estudis Comarcals de Baix Llobregat, Joan Díez, Joventuts Musicals de Sant Feliu

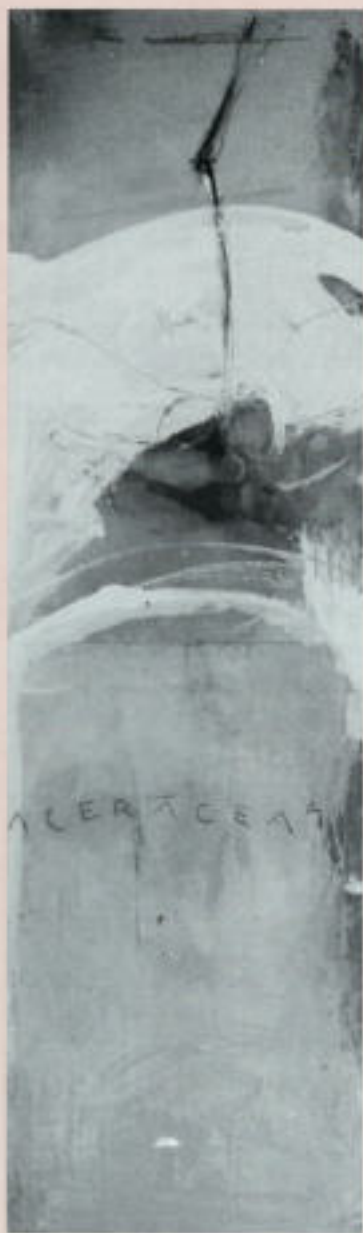
Disseny i compaginació: Ateneu Impressió: Madolgraf, S. L.

D. L.: B-35706-1999 Distribució: Servicios Urbanos de Correspondencia, S. L.

Maite Fortuny

artista col·laboradora

Maite Fortuny, neix i viu a Sant Feliu de Llobregat. És pintora ocasional, ja que compagina la pintura amb la seva dedicació professional a la docència de les arts plàstiques i d'altres activitats esporàdiques relacionades amb el disseny i la decoració.

És llicenciada en Belles Arts (especialitat pintura) per la Facultat de Belles Arts de Barcelona i ha cursat estudis de disseny d'interior a l'Escola DIAC-IADE de Barcelona.

Aquesta dedicació discontinua a la seva obra creativa, fa difícil perfilar una trajectòria o un estil en desenvolupament, ja que cada exposició presenta un caràcter propi, independent i sovint sorpresiu i trencador respecte a anteriors treballs.

Hem pogut veure les seves obres en diverses exposicions: Ateneu santfeliuenc (1993), Casal de Cultura Can Ricart de Sant Feliu (1994), galeria Montserrat de New York (1993). I també ha realitzat d'altres treballs com ara: pintura mural de gran format per l'exposició permanent a Berlín (grup Volkswagen) (1999), il·lustracions d'un conte infantil pel concurs de narració i il·lustracions de Vilanova i la Geltrú (1999).

La afeció de Maite Fortuny a viatjar, sumada a la seva capacitat per captar essències del paisatge, de la llum, l'arquitectura, etc..., fan que els seus quadres ens transportin amb facilitat cap a suggestius mons visuals: colors de Cuba, arquitectures d'Egipte, llum de Grècia... Hi ha però, un nexa subtil que apareix a gran part de la seva obra, es tracta de la seva particular cura per la composició i l'harmonització dels colors. Possiblement com a conseqüència de les seves incursions en el món del disseny i la decoració, Maite Fortuny sap extrapolar molt bé conceptes com l'equilibri, el contrast i l'harmonia vers els seus quadres. Hem sabut que durant aquests dies, Maite torna a pintar... Amb què ens sorprendrà aquesta vegada?

● Enrique Iriarte

Carme Canela

entrevista

Després del concert, la Carme Canela puja a les últimes files de seients canviant el vestit de l'actuació per uns texans i una samarreta. El que no canvia durant la nostra conversa és la seva veu. Torna a jugar amb un to i un volum contingut, reclamant atenció, creant l'ambient íntim on ella es troba tan còmoda. A l'escenari, el pianista s'acomiada del piano.

- El Barça, sempre el Barça. Algun dia faré un tema que es digui així, "Sempre el Barça"! Clar que no m'agrada el futbol... Com podria agradar-me!

Interpreteu temes de Kurt Weill, Antonio Carlos Jobim, The Police, estàndards... com vertebreu estils tan diferents?

Són part del teu cocktail musical, de les teves influències. M'agraden molts tipus de música i tots es barregen. Crec que el que uneix tots aquests estils diferents és la manera de tocar del grup. Perquè crec que tenim una manera de fer especial. Però no tinc cap pega de triar aquí i allà... M'agraden molts tipus de música i totes es poden interpretar amb jazz. Fem versions lliures, els temes sonen diferent, els donem un altre caràcter.

Deixant la vostra empremta.

Si, afegint alguna cosa. És important tenir alguna cosa a dir. Crear ambients, una manera de fer i de dir.

La veu és un instrument especial ja que és l'únic que pot incorporar la paraula.

Tens la paraula i està per damunt de qualsevol altre solista. Alguns diuen que és més important i que la música només acompanya. Però veu i música són igual d'importants. No li dono més importància a la veu per això. Però sí per incorporar la paraula. Es diuen coses, igual que es poden dir moltes coses musicalment.

Però la veu pot explicar-nos històries. Com són aquestes històries que un acostuma a trobar al jazz?

Amor, patiment i desamor... sempre surten a les cançons que jo trio. Parlen d'amor i com ho passes de malament quan no en tens. Crec que el món està mogut per aquestes dues coses.

Sembles haver incorporat al jazz el to intimista i el fraseig senzill de la Bossa Nova.

M'agraden molt els cantants brasilers perquè tenen una forma de cantar molt senzilla i clara. Aquestes veus que sembla que no fan gran cosa i t'asseguro que el que fan es prou difícil! A vegades dius més reprimint coses. No m'agraden les veus cridaneres i exagerades. A més, la música brasilera té unes melodies i unes harmonies que són poesia pura. I rítmicament és molt rica.

Tu que has pogut formar-te a Barcelona i a l'estranger. Com valores la formació jazzística a Catalunya?

La formació ara és molt bona. Jo quan vaig començar als 16 anys tot just començava a haver escoles com el Taller i l'Aula. Mestres de veu de jazz per exemple no hi havia ningú... Però ara sí hi ha un bon nivell.

Encara que el jazz té pràcticament un segle de vida té, un repertori amplíssim, però trobeu a faltar nous compositors que creïn temes?

Ja n'hi ha, el que passa és que no són coneguts. Però hi ha gent amb molt talent que fa repertori propi. Grups marcats com el de David Xirgu, Gorka Benítez. Potser sí trobes a faltar que hi hagi una mica més de creació. Hi ha molta gent que toca estàndards, però de la nostra camarilla, molts toquen temes propis... Però s'han de donar a conèixer. Perquè clar, la gent vol sentir "All of me" i la gent associa el jazz a estàndards.

Tot aquest planter de gent que fa jazz, té els espais suficients per tocar?

No, els que comencen, pobres, ho tenen fatal... igual que els que

"Fà rabia veure tanta gent amb talent a Catalunya desaprofitada"

toquem fa temps. Els que comencen ho tenen malament perquè no hi ha locals a Barcelona. I els que ja tenim una edat de projectar les nostres coses i feina darrera, tampoc... Així doncs, com vols que vegi la situació? Fa rabia veure que hi ha gent amb tant talent a Catalunya, perquè és on hi ha més gent... Evidentment n'hi ha a Madrid i a tot arreu, però aquí és on hi ha més gent... I el que està passant aquí és una cosa que ningú s'adona... Espero que iniciatives com aquesta es vagin consolidant. Perquè si no, què serà de nosaltres... I jo sóc molt positiva!... La il·lusió la tenim i nosaltres continuarem tocant allà on ens deixin. Encara que la cosa està magra.

Aquesta falta de suport és un fenomen que ve de llarg?

La veritat és que les sales no ajuden gaire perquè hi hagi música en directe. Els costa moltes peles i només pot assumir aquestes despeses el Jamboree i algun altre local. Que paguen poc, és una altra història. Però aquestes sales necessiten permisos d'actuacions,

una sèrie de coses que clar, fa que sigui difícil. La gent vol fer negoci, vol fer peles i el jazz sembla que no és rendible. Però hi ha una pila de gent amb ganes de tocar i gent de fora que ha vingut collonuda.

Aquí a Espanya dius que el públic sembla minoritari. Us heu trobat amb una situació diferent a un altre país d'Europa?

Als Estats Units estan molt més acostumats. Perquè és la seva música popular. Però aquí... Jo on més he cantat és a Portugal. I allà no em coneixia ni Déu. I el disc s'ha venut. M'ha fet molta il·lusió. A Catalunya sembla que fas un disc i ja estàs vista. I Portugal, per exemple, no és que culturalment sigui molt diferent a Espanya... Però aquí no sembla que hi hagi gaire interès.

● **Gabriel Ponce**

Raimón Ferrer, Carme Canela, Joan Monné i David Xirgu

El concert de la Carme, una nit apassionada

El concert de la formació Carme Canela & Trio, el passat 28 d'octubre, va significar el punt més àlgid del jazz a la nostra ciutat, només lleugerament despertat en comptades ocasions i sempre com a guarniment dels carrers dins el marc d'algunes Festes de Primavera o de Tardor, però mai com a veritable i mereixedor protagonista.

El concert, que va servir per una banda per fer la presentació de l'Associació Joventuts Musicals de Sant Feliu i per altra, per continuar amb el cicle de concerts engegats aquesta tardor anomenat *A contra Baix*, va ser d'un alt nivell, i va deixar una important empremta en el públic present a la sala del teatre del Centre Parroquial.

Carme Canela va saber encisar el públic amb les seves acurades interpretacions d'un repertori d'estil divers que forma part del seu treball discogràfic "Introducing Canela". La seva veu s'adapta amb precisió a cada estil i amb cada compositor, enriquint cada tema amb la seva generosa

personalitat, i les seves improvisacions apassionen amb la seva expressivitat i claredat en el fraseig. Cal dir que els temes brasilers són de la seva predilecció ja que destaquen especialment en intenció i passió.

De la impressionant formació de trio que l'acompanyava, Albert Bover al piano, David Xirgu a la percussió i Raimon Ferrer al contrabaix, cal destacar el seu equilibri i precisió rítmica, amb dinamisme en els ritmes ràpids i serenitat en les balades, inspiradíssims en les seves improvisacions i entregats apassionadament al seu ofici. Aquestes qualitats van ser molt apreciades durant el concert per un públic entusiasmada amb el so brillant que regnava a la sala, gràcies també a una molt professional sonorització.

Una nit apassionada gràcies a Carme Canela & Trio, i un concert que fa temps es mereixia Sant Feliu de Llobregat.

• **Joan Díez, president de Joventuts Musicals S.**

Anna Llopart teatre

L'Anna Llopart va presentar a Sant Feliu, el passat dia 5 de setembre, l'obra teatral *Un dia després*, dirigida per ella i escrita per l'Anaïs Schaaff.

Parlem de l'Anna.

L'Anna és de Sant Feliu; molts de vosaltres la coneixeu. És jove i està plena de projectes i d'il·lusió. Il·lusió pel teatre, sobretot, que és el món que ella ha triat per desenvolupar la seva vida professional.

Quan va acabar C.O.U., l'Anna va decidir "posar en primera opció" Comunicació Audiovisual. "En aquell moment, em diu ella, vaig triar sense saber gaire per què; m'agradava la Comunicació i vaig entrar-hi en primera opció, però ja em sedua el món del teatre"

En acabar Comunicació, l'Anna va decidir presentar-se a les proves de l'Institut del Teatre, "per treure'm l'espina; per no poder dir que no ho havia ni intentat". Hi entrà. I ara la tenim fent quart curs de Direcció Escènica i Dramatúrgia, i començant a obrir-se camí en un món que, sovint, no és tan meravellós, ni "glamourós" com sembla des de fora.

Un dia després

L'Anna, actualment, col·labora amb en Carles Santos, tot fent d'assistent de direcció en el seu espectacle **Ricardo i Elena**; també ha dirigit l'Aula de Teatre d'exalumnes de la Pompeu Fabra; ha fet guions i realitzacions de documentals i curtmetratges. L'Anna és inquieta. És curiosa. I inquietuds, il·lusions i curiositat se li reflecteixen en uns ulls desperts i intel·ligents que ens revelen la seva manera de ser, el seu "jo" més autèntic.

A l'Institut, l'Anna va conèixer l'Anaïs Shaaff, una altra "teatreferida", potser perquè l'Anaïs ha respirat teatre des del bressol, ja que és filla de realitzador i d'actriu. D'aquesta coneixença han sorgit diverses col·laboracions, però ara voldríem parlar de la més important: una nova companyia de teatre (Postfestum) i una obra: **Un dia després**.

Parlem de l'obra.

El dissabte vaig sortir amb un home. Vam acabar al llit. A ell, l'havia deixat la seva novia.

Fotografies dels assaigs de Joan Sánchez

Jo l'escoltava i ell parlava. L'endemà em va dir que l'havia ajudat molt i que m'estava molt agraït, començava una nova vida, se sentia positiu i jo em sentia una merda.

Aquestes paraules les diu la Sara, una de les quatre dones que protagonitzen aquesta comèdia amarga, tan real com la vida mateixa. Una comèdia sobre les dones i l'amistat; sobre el pas del temps; sobre la realitat i els records. Una comèdia que compta amb dos ingredients imprescindibles per parlar de bon teatre: un text digne i escrit amb

pulcritud, que no decau en cap moment, ple de diàlegs àgils i amb rampells d'humor que són molt ben acollits per l'espectador, i una direcció trencadora, anticonvencional, que pretén desfer la linealitat dels esdeveniments, oferint-nos un veritable retaule on acció i temps es barallen, a vegades, i, d'altres, es donen la mà tot i aconseguint, i això és al meu parer el més important, que l'espectador no perdi mai l'interès, ni el fil de l'acció.

Un dia després és una obra per veure-la i per pensar-la. Per assaborir-la un cop vista. Ha estat present a la Fira de Teatre de Tàrraga i, pel que m'explica l'Anna, les expectatives són bones. S'ho mereixen aquestes noies: autora, directora i actrius (quatre i excel·lents!), perquè en aquesta obra, l'Anna i l'Anaïs hi han invertit moltes il·lusions, i s'han llençat de cap al món professional. Els desitgem el millor des d'aquestes pàgines.

● Núria Pradas

Jornades de premsa local

El passat mes de setembre l'Ateneu, amb la col·laboració de l'ARES, el Cercle Català del Col·leccionisme i la revista local Vaivé (entitats als espais de cultura de l'Ateneu), van organitzar unes jornades dedicades a la premsa local. Les Jornades es van desenvolupar al voltant d'una exposició del Sr. Joan Martínez de premsa en català publicada arreu del món i van comptar amb una taula rodona sobre la premsa local com a creadora de ciutat. Dediquem aquests dos articles a continuar la reflexió iniciada.

entrevista

Joan Martínez

D'esquerra a dreta: Joan Martínez, Magi Boromat i Àngel Merino

Amb motiu de les Jornades de Premsa Catalana des de l'Ateneu es va impulsar una exposició d'exemplars que mostren gairebé 150 anys d'història de la premsa en català. Aquesta va ser possible gràcies al treball de Joan Martínez, que ha recollit una significativa mostra que il·lustra des de l'esplendor de la premsa en català a finals del segle passat fins a la seva decadència després de la Guerra Civil i actuals intents de revifalla.

Amb quina intenció comença a col·leccionar exemplars de premsa en català?

El meu ànim no és col·leccionar per col·leccionar, sinó promoure la nostra cultura. Per aquesta raó vaig començar a recopilar publicacions antigues en català.

Quines característiques té l'exposició?

Va començar com una exposició modesta i ha anat creixent. Ara compta amb gairebé 650 exemplars i jo mateix estic sorprès de com està creixent i la importància que està adquirint. D'aquests, un centenar són antics, del període entre 1860 i la Guerra Civil. I són els que a la gent agrada més. Els agrada veure uns formats, uns preus i uns continguts tan diferents.

Aquesta època de la Reinaxença i la República va ser especialment daurada per a la premsa en català.

Sí, la gran sortida al públic va ser a finals del segle XVIII i fins a la Guerra Civil. I a partir de llavors hi va haver una clara deballada, que es pot veure en el mateix catàleg. Perquè no he volgut incloure premsa catalana que no fos en català, amb l'excepció de publicacions sota protecció de l'Església que alternaven català i castellà.

Quines publicacions de la època de la Reinaxença i la República podem destacar?

N'hi ha moltes anteriors a 1900 que al públic li fan molta gràcia. Tinc un exemplar de 1885 de *La Honorata*, que era el nom d'una campanya de Barcelona. Com a exemplar curiós tinc un de *La Lluenera de Nova York*, editada a Nova York i en català per un magnat del país que es va establir a Estats Units i que va publicar-la des del 1874 durant quinze anys. És un exemplar molt bo, amb una impressió de primera i il·lustracions de Marià Fortuny.

A més hi havia una gran riquesa temàtica.

Sí, no només hi havia informació. Hi havia revistes infantils com *Tretze Vents* o *Cavall fort* o les sèries publicades per Folch i Torres. També premsa esportiva, que avui n'hi ha gaire. Revistes de política, de música, de teatre, medicina, tradicions, poesia, ecologia, tècniques... de tots els temes. I també revistes dels Països Catalans, de València, les Illes Balears, les terres de Ponent. I altres publicades per casals catalans a Europa, Amèrica i Oceania.

Com va trencar la dictadura la vida d'aquestes publicacions?

Bé, tots coneixem la història. Es va reprimir d'una forma brutal el català a les escoles, als negocis, i clar, a la premsa. No van deixar sortir res fins a partir dels anys seixanta, amb publicacions com les de Serra d'Or o les impulsades des de l'Església. A partir del 1975 i la mort de Franco, va haver-hi de nou una explosió, però sobretot a les comarques. A les ciutats es difícil encara veure premsa en català al quiosc. Potser per un pensament empresarial que diu que no és rendible.

La iniciativa d'*El Periódico* de treure dues edicions és un pas endavant?

Sí, però es continua dient *El Periódico* i no *El Periòdic* com es podia dir perfectament. No hi ha per exemple revistes de perruqueria en català. És una recuperació lenta i moltes publicacions han deixat definitivament d'existir. Són moltes despeses i s'han de fer tirades molt curtes, basant-se en subscriptors més que en compradors.

Revistes locals, també a l'exposició

Com podríem definir la salut de la premsa en català?

Té un camí molt gran per recórrer encara. Hi ha uns interessos molt poderosos que fan que per exemple *La Vanguardia* no s'editi en català com *El Periódico*. Hi ha un gran negoci darrera i es pensa que potser no hi ha prou gent que llegeixi en català. Un exemple és la baixa acceptació de la campanya del CAT a les matricules. Sota el meu criteri, és una demostració que estem adormits.

Quines iniciatives es poden impulsar per recuperar el camp perdut per la premsa en català després de 40 anys de dictadura?

Ha d'haver-hi un esforç per impulsar la cultura en català. No es pot collir si no s'ha sembrat. Han passat pocs anys des del final de la dictadura i l'"herència" que ha deixat és molt gran. Penso que es podia haver fet i es pot fer més, potser els historiadors d'aquí a uns anys ens ho diran.

● **Gabriel Ponce**

Prensa local...

a l'era de la globalització?

A la taula rodona sobre premsa local: Jaume Serna, revista *Vivé*; Joan Martínez, propietari de la col·lecció; Magi Boronat, revista *Ateneu Santfeliuenc*; Sònia Perelló, moderadora; Conxita Montoro, *Butlletí Municipal*; Héctor Cuello, *Diari de Sant Feliu*; Josep Faura, *El Llaç*.

Butlletins municipals que ens arriben a la bústia de casa; revistes d'associacions culturals, clubs esportius, ateneus, etc...; diaris gratuïts que recollim al forn de pa; publicacions mensuals que expliquen el que passa a la ciutat a les quals estem subscriptes; són algunes de les tipologies de premsa local i comarcal que ens envolten. Morirà aquesta premsa tan propera en l'era d'Internet, el correu electrònic, la televisió per satèl·lit, el telèfon amb vídeo, és a dir, en l'era de la globalització?

La societat global cap a la qual ens encaminem canviarà -si no ho està fent ja- la nostra manera de treballar, la forma amb què farem les nostres compres, la manera com ens comunicarem, etc... Però jo crec que és, precisament, en

aquesta era de la globalització en què la premsa local i comarcal, aquella que explica el que passa a la cantonada o ens informa del que va succeir al poble del costat, té més sentit que mai. I encara és més, no només es mantindrà, sinó que guanyarà adeptes i creixerà.

A Catalunya la comunicació local s'ha desenvolupat de forma molt intensa. A més de la premsa, en ràdios municipals i televisions locals els catalans hem estat capdavanters a l'Estat espanyol. Un exemple de la riquesa en aquesta premsa s'ha pogut veure aquestes darreres setmanes a l'Aula de Cultura de l'Ateneu amb l'exposició "Col·lecció de premsa en català", una mostra d'algunes de les revistes i publicacions més curioses que ha recollit el col·leccionista Joan Martínez des de 1792 fins a l'actualitat.

Els orígens de la força d'aquest fenomen a Catalunya estan possiblement en la voluntat de defensa d'una identitat cultural i en la capacitat organitzativa i tecnològica que ha caracteritzat des de sempre la societat civil catalana. Anem a pams i analitzem algunes dades d'aquesta premsa local que ens poden donar una idea del que estem parlant.

Fins l'any 2000, a Catalunya s'han detectat 235 publicacions gratuïtes -per cert, el 82,5 % es distribueixen a la província de Barcelona-. L'índex de consum d'aquesta premsa és del 75,8 % de la població i el tiratge mitjà de 25.000 exemplars setmanals. Pel que fa a l'anomenada premsa municipal -la que engloba els butlletins que publiquen els diferents ajuntaments de Catalunya-, s'ha desenvolupat bàsicament els últims 20 anys, amb

l'arribada dels ajuntaments democràtics, i avui ja n'hi ha prop de 200 a tot Catalunya. Segons dades de l'Associació Catalana de Premsa Comarcal (ACPC), les publicacions setmanals, mensuals, bimensuals o trimestrals que la formen són 143, les quals tenen un total de 700.000 lectors, una xifra que només arriben a superar les dues grans capçaleres d'informació general a Catalunya (El Periódico i La Vanguardia). Cobreixen informativament 33 de les 41 comarques catalanes.

Amb l'expansió de les Tecnologies de la Informació (TIC) ara podem seguir en directe mitjançant Internet el darrer debat televisiu entre els candidats Bush i Gore, o podem esbrinar si en aquest precís moment està plovent o fa sol en un poblet de la Xina, o mitjançant una antena de televisió podem gaudir d'un partit de futbol americà o d'una festa tradicional a l'Índia. Però a l'era de la globalització també hi ha un lloc per al que els autors de l'Informe de la Comunicació a Catalunya 2000 anomenen "comunicació de proximitat". Les pàgines que ens parlen de les coses que passen al nostre carrer, barri, poble o comarca, sempre ens interessaran.

Sempre voldré saber, per exemple, per què s'han paratitzat les obres de construcció del roserar i mirador del meu barri, si el soterrament de la via de tren del meu poble afectarà aquell carrer o aquell altre, si hi haurà més o menys places d'escoles bressol el curs que ve a la meua ciutat, si a la comarca ens faran un metro lleuger o no, si tindrem hospital comarcal al poble del costat, si l'equip de waterpolo surt a la televisió o no, si la policia té un pla per actuar davant l'augment de robatoris als nous barris de la meua ciutat, si al meu veí li han fet un homenatge, si la farmàcia de la cantonada està de guardia avui o no, si el grup de teatre del meu poble ha guanyat un premi en un concurs... La proximitat i la utilitat d'aquest tipus de premsa farà que sempre tinguin seguidors.

Exposició amb algunes publicacions de finals de segle passat

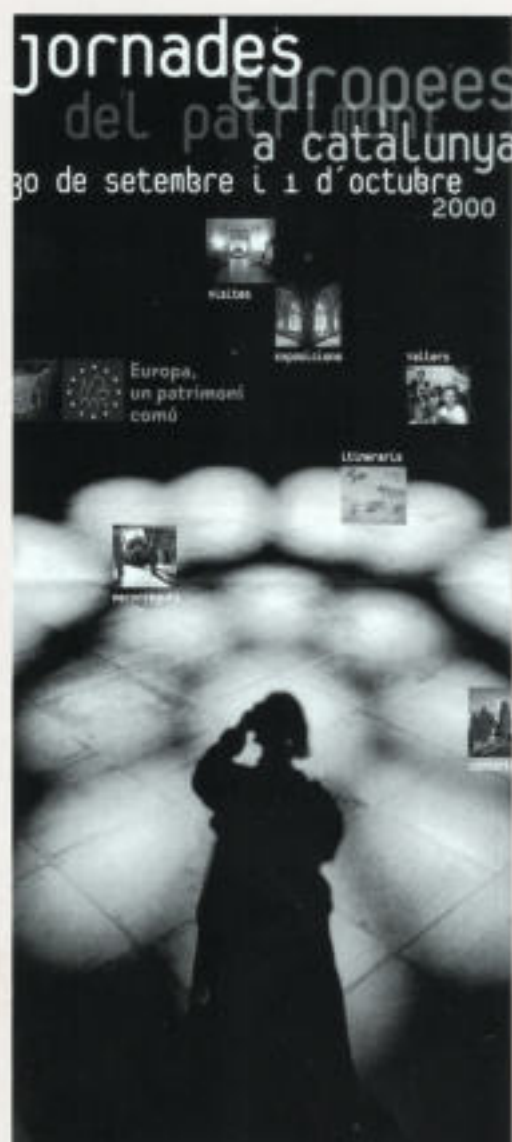

Així doncs, la creixent globalització de la comunicació no sembla que hagi de comportar una minva del seu estat de salut, sinó al contrari. L'arribada de l'era digital està estimulant l'aparició i consolidació d'experiències de premsa local. I fins i tot jo diria que la riquesa de la vida local es podrà veure reforçada per les possibilitats que ofereixen les TIC. I així, un dia un ciutadà de Sant Feliu podrà llegir a Internet, des del seu hotel de vacances a Bali o des del seu telèfon mòbil a Orense, el que va passar al darrer ple municipal, o veure les fotos de l'exposició del drac a Can Ricart o escoltar una entrevista amb el cap de colla dels castellers de Sant Feliu. I això passarà molt aviat. Ja ho veureu.

● **Sònia Perelló**

Amplia panoràmica de l'exposició, més de 600 exemplars.

Els passats dies 29 i 30 de setembre, i diumenge 1 d'octubre van tenir lloc a Sant Feliu diverses activitats per omplir de contingut i fer arribar a tothom la celebració arreu d'Europa de les Jornades Europees del Patrimoni, una iniciativa del Consell d'Europa. Era la primera vegada que l'Ajuntament de la nostra ciutat se sumava a la llista de municipis que celebren aquesta diada.

L'ARES (Agrupació de Recerca i Estudis de Sant Feliu) va col·laborar organitzant la sortida del diumenge a diverses masies del terme municipal i al recinte de la fàbrica Bertrand. Fa anys que l'entitat realitza visites de coneixement i difusió del patrimoni local, adreçades a mestres i altres col·lectius. Les sortides són un eina molt efectiva de fer conèixer el patrimoni arquitectònic. Qui no coneix no pot valorar, i difícilment estimar.

Jornades del patrimoni a Sant Feliu

Amb aquest motiu es van aplegar un grup de vint-i-cinc persones de mitjana edat i joves, amb moltes ganes de descobrir un patrimoni que tenim a tocar. Sotava que moltes d'aquestes persones no coneguessin una història mínima associada als edificis que formen el nostre paisatge diari. Només llavors es fa comprensible que el desconeixement de la història dels edificis és la raó per la qual aquests no es valoren i un dels motius pels quals no ens mobilitzem quan són enderrocats o agredits amb intervencions poc respectuoses.

Partint de l'edifici de l'estació de tren, vàrem enfilat l'antic torrent del Gurugu, i després de deixar a ma dreta la torre del Roser, i superar la plaça Dot, passàrem pel davant del lloc on hi hagué l'entrada i el rètol de Roses Dot (no en queda res), travessant la urbanització de Mas Lluhi vàrem fer cap a la Salut pel camí de Dalt. La llegenda de la Mare de Déu, la inexplicable desaparició de la font de la Salut i la reconversió de la rampa d'accés a la masia en unes escales són temes que criden l'atenció del grup i que sovint no s'entenen perquè l'esborronament d'aquests signes d'identitat no troba una explicació convincent en l'obra

resultant. Cridà l'atenció del grup l'oblit en que ha transcorregut el centenari de la vinguda de mossèn Cinto Verdaguer a l'ermita de la Salut l'estiu de l'any 1900. La descoberta del jardí privat situat a la part del darrera de la masia de la Salut fa entendre als "expedicionaris" que la casa -residència particular- cercà la seva privacitat a la part del darrera, lluny del batibull del pati i l'ermita.

Camí enllà ens dirigim a can Parellada. La silueta de la Sansón, omnipresent, serveix per rememorar l'antiga línia de vagonetes procedents de l'indret de Sant Just on Ricard Bofill aixecà l'any 1973 el Walden-7. Cap rastre, sols la memòria, el nostre record oral que transmès al grup d'assistents esdevindrà immortal. I més enllà en el temps, els més grans del grup recorden que prop de l'entrada a la cimitera anys abans s'aixecà la masia de can Marc. Enderrocada en un temps gris de veritat, víctima silent del *desarrollo*, una excusa sovint emprada per aixafar signes d'identitat. Es la modernitat un substitut del *desarrollo*? pregunta algú, després que un cotxe passa riera amunt aixecant un núvol de pols. Caldria situar cadenes per restringir aquests accessos?

Debat, controvèrsia, opinions a favor, alguns en contra, ja som a la font de can Parellada, no hi ha pols, però tampoc aigua, la font no raja.

La masia de Can Parellada permet fer-nos a la idea de com eren les masies de muntanya i el que significava viure en elles. La descoberta de l'era situada darrera de la masia crida l'atenció, alegria de comprovar que els seus propietaris hi han fet feines de manteniment i teulades millorades. Llarga vida. El gaudir dels propietaris i les seves preocupacions són en aquestes masies privades la millor garantia per a la conservació. Comentaris: caldrien més ajuts per a aquestes iniciatives, no tenen per què ésser monetaris. L'interès envers aquestes obres de manteniment i l'ajut indirecte són sovint més efectius.

El grup no es dona per vençut i des de l'era de can Parellada hem divisat la masia de can Masseguer, arraulida sota de la penya del Moro; ningú vol renunciar a visitar-la. No estava previst, però és igual, ens hi acostem. L'interès i la dedicació d'un altre propietari particular s'ho mereixen. La masia no és cap munt de runes, no ha seguit el camí de can Marc: un hivernacle a prop evidencia que els usos dels terrenys de la masia són la garantia de la seva conservació. Retorn, és tard, i algú queda sorprès quan es comenta que encara queden la Torre Abadal, can Parellada, can Furriol, les Torres de Baix, un altre dia, un altre any. Són visites que calen, hi ha més patrimoni a la muntanya del que molts creien.

A la ciutat visitem can Maginàs reconvertida en centre de formació, can Dot salvada in extremis i can Llobera. Totes elles tenen assegurada la supervivència perquè la trobada d'un ús garanteix la seva pervivència, en aquest univers de la postmodernitat, on res subsisteix si no serveix. Arribem a can Bertran, és tard la jornada ha estat intensa, i la descoberta d'aquesta història associada als edificis s'endevina irrenunciable per als nostres assistents. Més enllà d'una visita turística es demana més i més informació, i conservació, de la manera que sigui, és molt el que s'ha enderrocat en èpoques passades.

Fotografies de grup a la sortida de difusió del patrimoni local

Constatem que dades que semblarien de domini públic són totalment desconegudes. Aquest fet, el desconeixement, la ignorància, i és clar l'especulació s'han aliat per fer possibles enderrocs indiscriminats del patrimoni europeu. No és una característica exclusiva de la ciutat de les Roses, Can Bertran. Les Caretes. Els Bertrand. Les carmelites. L'Erasme de Gonima. Les cases del carrer Santa Maria. L'Ensancha. La casa del senyor François. De casa Bertrand a local dels Rabassaires i ara Casal de Joves. Els pisos Bertrand. L'arc de la victòria. El canal de la Infanta. Les naus de 1850. El nou pla d'habitatges...

Possibilitat que tot aquest paisatge desaparegui. Una opció que no mereix l'aprovació dels nostres participants. Més enllà de les pedres, dels edificis estrictes, el patrimoni ha de permetre la transmissió de coneixements entre generacions, cada ciutat té uns símbols, únics, imprescindibles, si d'alguna manera vol seguir sent una ciutat amb personalitat pròpia. Per saber què som, on som, cal conservar elements com can Bertran. Si prescindim d'aquests identificadors difícilment sabrem on som. A can Bertran, damunt de l'escala d'accés al pis de la nau, el grup reflexiona, i pensa que alguna de les naus s'ha de preservar. Entre tots hem de trobar-hi un ús: pisos de lloguer per a joves, equipament educatiu... Que el disseny de la ciutat del futur no es faci necessàriament fent tábula rasa d'aquest passat.

- **Jordi Amigó**
Agrupació de Recerca i Estudis de Sant Felu (ARES)

Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat

Quan em van comentar la possibilitat de fer un article sobre el Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, em vaig sorprendre una mica. D'una banda perquè considero que l'entitat té persones que la coneixem molt millor, amb més reconeixement i evidentment amb més experiència periodística que jo i de l'altra perquè el fet de desenvolupar la meua tasca professional en l'entitat em pot portar a enaltir-la i engrandir-la més del compte.

Per aquests motius se m'ha fet una mica difícil, d'una banda articular un escrit objectiu i clarificador del que és el Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, i de l'altra que acomplís la funció encomanada.

El Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat va néixer l'any 1974 de la mà d'una sèrie de persones que interessades en la comarca, en els seus inicis, bàsicament en la història, volien establir un punt de trobada i de referència per als habitants del Baix Llobregat. Un referent en

una comarca desarticulada i desestructurada. Uns ciutadans que volien recuperar aquells aspectes propis i característics del Baix Llobregat, alhora que reivindicaven les necessitats més bàsiques de què estava mancada la nostra comarca.

Un altre dels aspectes que van tenir en compte els fundadors i primers socis de l'entitat va ser el de reconèixer la comarca (val a dir, a tall d'anècdota, que la primera vegada que es va anar al govern civil a donar d'alta l'associació, es va denegar la sol·licitud d'alta perquè, segons el funcionari de torn, la comarca no existia i per tant el terme *comarca* no podia aparèixer en els estatuts). Aquest fet va portar a esmentar els estatuts inicials (reformats l'any 1999) i esmentar un per un tots els municipis que formaven part de la comarca segons la divisió feta el 1932 per Pau Vila i aprovada per la Generalitat de Catalunya l'any 1936. També s'hi van incorporar per raons històriques i de relació Esplugues, Sant Just Desvern i l'Hospitalet, que s'havien adscrit al Barcelonès. Amb la qual cosa també es definia el Baix Llobre-

A la part superior, fotografia de l'exposició "El brogit de la indústria"; a la part inferior el President del CECBLL, el Sr. Carles Riba, en el lliurament dels Premis de Reconeixement del Baix Llobregat.

gat. Per això als historiadors del futur no els haurà de sorprendre que en els primers estatuts de l'entitat a banda de les poblacions del Baix Llobregat hi aparegui també l'Hospitalet de Llobregat. Per tant podem dir que des d'un primer moment el que preval en l'entitat és la seva voluntat comarcalista. Una voluntat palesada durant els primers anys de vida quan l'entitat no tenia seu estable i es feien les reunions de forma itinerant a les diferents poblacions de la comarca. Un altre exemple de fer comarca es pot interpretar quan amb el reconeixement de la comarca com a unitat administrativa es trasllada la seu de Martorell a Sant Feliu de Llobregat (desembre de 1987). La primera reunió a Sant Feliu es va fer a Can Ricart. Finalment la seu s'estableix de forma estable a l'Arxiu de Sant Feliu, ara Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat, que continua essent la seu de l'entitat.

Parlar del Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat és parlar d'una entitat que ha

seguit les passes d'una comarca en constant evolució.

El Centre d'Estudis és una entitat de caràcter socio-cultural que mitjançant les jornades d'estudis, les exposicions, les convocatòries de recerca sobre diferents temes d'abast comarcal, les conferències, els debats o les

activitats adreçades a les escoles, passant per les darreres intervencions en temes de patrimoni industrial fins als Premis de Reconeixement Cultural del Baix Llobregat, intenta promoure, conservar i difondre la realitat del Baix Llobregat.

Aquesta voluntat de comarca és la que porta a organitzar les activitats de l'entitat de forma descentralitzada a les diferents poblacions del Baix Llobregat.

● **Enric Farreres**
Gerent del CECBLL

actualitat a l'Ateneu

Al llarg del darrer trimestre l'Ateneu ha estat ple d'activitats. Vam començar al setembre amb les Jornades de premsa en català, a les quals hem dedicat dos articles. Després van arribar les Festes de Tardor, amb concerts, una exposició d'alumnes del taller de pintura d'en Rafael Plaza i un concurs de fotografia infantil. Vam presentar les Joventuts Musicals de Sant Feliu a finals de l'octubre amb el concert de la Carme Canela, després han seguit encara 5

concerts més dins el cicle A ContraBaix 2000, en el qual hem participat directament Ateneu, J.J. MM. i Ajuntament. Hem rebut la visita del Sr. Pere Baltà, primer per presentar-nos el seu darrer llibre *L'endemà de la llarga nit*, després per una conferència organitzada per la comissió dels 60 anys. Hem pogut veure diferents exposicions, des de comerç just a "Les dones i les filosofies" en el marc de les IX Jornades de Tardor Novadona, i l'exposició del concurs de

fotografia espeleològica ciutat de Sant Feliu a l'exposició de bolets de Collerola. Ara s'apropa Nadal i gaudirem dels tradicionals concerts i de l'exposició del XLVI concurs fotogràfic de Nadal.

Edita:

Ateneu Santfeliuenc

Vidal i Ribas, 23-25

08980 Sant Feliu de Llobregat

Nou telèfon 93 685 32 42

Nou fax 93 632 72 19

e-mail: ateneusf@suport.org

Amb la col·laboració de:

**Patronat
Flor de Maig**

Diputació
de Barcelona

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Direcció General d'Acció Cívica

**Ajuntament de
Sant Feliu de Llobregat**

Amb l'esponsorització de:

ESTANC Nº 2
PI I MARGALL, 33
SANT FELIU DE LLOBREGAT
BARCELONA
TEL. 93 685 45 77

M. Majó

JOIER GEMMÒLEG

Laureà Miró, 105

tel. 93 666 12 70

fax i tel. 93 632 64 00

08980 Sant Feliu de Llobregat

Gestoria

SANCHEZ

ASSESSORIA FISCAL
LABORAL
JURÍDICA
COMPTABLE
ASSEGURANCES
AUTOMÒBILS

Laureà Miró, 236, 2n.

Tel 93 666 81 61 - Fax 93 685 13 83

08980 SANT FELIU DE LLOBREGAT

*100 botigues
al teu servei*

Bar Ateneu

Menú diari

Dinars casolans

C. Vidal i Ribas, 23 - 08980 Sant Feliu de Llobregat - t. 93 666 88 03

a t e n e u s a n t f e l i u e n c